

[Hans Jørgen Jensen]

klaret disse forhold, således at der kun har vist sig meget få – og jeg understreger kun meget få – sager af den art, som man har set dem i England f. eks., på det danske arbejdsmarked.

Derfor er lovgivningen mod aftalefriheden ikke bare på arbejdsmarkedet, men i det danske samfund som helhed – og det vil jeg gerne understrege – overflødig. Jeg mener, at parterne bedst selv klarer disse anliggender. Det er egentlig fantastisk, at fremskridtspartiet, der jo ellers taler om frihed til at gøre både det ene og det andet, når det drejer sig om aftalefriheden, så mener, den absolut skal afskaffes.

Jeg kan imidlertid tænke mig, at Strasbourgdomstolens afgørelse vedrørende 3 engelske arbejderes organisationsforhold kan give anledning til visse nye tanker om eksklusivbestemmelser, men det skal ses i et langt større perspektiv end det foreliggende forslag, der er alt for ensidigt i sin form, og som vi derfor må afvise.

I anledning af arbejdsministerens bebudelse af, at man ville overføre det forslag, som han sagde var en konsekvens af Strasbourgdommen, til dansk retstilstand, vil jeg gerne sige, at jeg mener, partierne bør vente med at lægge sig fast på nogen indstilling, før man har set regeringens udspil på dette område. Jeg mener, det vil danne en langt bedre baggrund for en saglig debat om at få klaret det spørgsmål, som jeg mener efterhånden har redet dette folketing som en mare. Jeg mener, at denne dom og det udspil, som regeringen sikkert vil komme med, nu vil klare eksklusivbestemmelserne en årrække frem.

Hans Jørgen Holm (V):

Danmark er kendt for at være et land, hvor aftalefriheden er sat i højsædet, startede hr. Hans Jørgen Jensen med at sige. Men Danmark er altså også kendt for at være et land, hvor man sætter foreningsfriheden i højsædet, og Danmark er yderligere kendt for at være et land, som sætter det enkelte menneske i højsædet, og det er just disse ting, denne diskussion om eksklusivaftaler drejer sig om.

Det er klart, at der er en kollision mellem de to frihedsrettigheder: foreningsfriheden og aftalefriheden. Jeg mener, hensynet til det enkelte menneske vejer tungere end hensynet

til kollektive aftaler. Derfor er vi enige i bestræbelserne for at sikre det enkelte menneskes ret til selv at bestemme, om man vil være medlem af en organisation eller ikke vil være medlem af en organisation.

Jeg forstår, at det forslag, som regeringen har på trapperne, hvis det følger dommen, alene vil sikre den positive foreningsfrihed. Hvis det er tilfældet, vil vi arbejde for, at man også fortsat selv har ret til at bestemme, at man ikke vil være medlem af en organisation.

Det forslag, vi her har til behandling, er i teksten identisk med det forslag, tinget havde til tredje behandling i forsommeren. Venstre, kristeligt folkeparti og de konservative har fremsat et forslag, som bortset fra teksten ligner dette her. Det adskiller sig med hensyn til § 2, stk. 2, som vi ikke har medtaget fra det forslag, vi behandlede i foråret, og begrundelsen er, at denne paragraf blev medtaget af hensyn til det radikale venstre, som ønskede at tage disse ting med ind i det. Når vi har pillet det ud, skyldes det også, at vi allerede i de andre paragraffer, § 1 og § 2, stk. 1, dækker hele området, sådan at vi sikrer den enkeltes ret til foreningsfrihed. Det andet er en formulermæssig uddybning af tingene, men er egentlig ikke nødvendigt for indholdet.

Forslaget dækker altså således både den positive og den negative foreningsfrihed.

Jeg vil yderligere nævne, at venstre sammen med det konservative folkeparti har taget initiativ til, at man i Europarådet får taget stilling til den del, som der ikke er taget højde for i dommen, nemlig den negative foreningsfrihed. Det er ikke inkluderet i hverken menneskerettighedskonventionen eller i forarbejderne til den, og det er det område, som vi vil forsøge at få afklaret. Hr. Bjørn Elmquist vil senere redegøre for det forslag, som bliver fremsat i Europarådet.

Når vi har valgt at bruge den vej, er det, fordi vi må erkende, at det med den parlamentariske sammensætning, folketinget har i øjeblikket, og med den tilkendegivelse, vi havde i forsommeren, nok er den mest realistiske måde at få gennemført en sikring af den negative foreningsfrihed på, for får man ændret forarbejderne til og dermed selve menneskerettighedskonventionen, vil det selvfølgelig ligesom dommen binde regeringen til at fremsætte lovforslag.